

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Kulturális missziói
melléklettel

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2011. június

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Ittész János (ny. püspök)

Búcsú-igehirdetés

A keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.

Úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről. És én erőtlenség, félelem és nagy rettegés között jelentem meg nálatok. Beszédem és igehirdetésem sem az emberi bölcsesség megejtő szavaival hangzott hozzátok, hanem a Lélek bizonyító erejével; hogy hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Isten erején nyugodjék.

(1Kor 1,18;2,20-4)

Hát hogyan félné az ember? Hát hogyan szorítaná össze szívét az aggodalom? ... Hát hogyan borzongana bele a lelkünk, amikor azt kell hallanunk, hogy nem egy jó hangulatú óra esetleges kisebb sikere vagy kudarc múlik rajtunk, hanem a reánk bízottak üdvössége? Hát hogyan félné az ember?

Nemcsak Pál, nemcsak a régi egyház nagy tanítói, nemcsak a reformátorok és a mártírok, hanem azok is, akiket Jézus Lelke ma ragad nyakon és szíven, és erre a szolgálatra elhív, ugyanezt élék át. Korinthusban vagy másfelé a földkerekségen – vagy éppen Takácsiban, Gecsén, Szerecsenyben, Nemesgörzsönyben, Kőszegen vagy Győrött. Vagy szerte a dunántúli egyházkerület gyülekezeteiben. Amikor Jézus Lelke beleégeti elhívó szavát a szívünkbe, és azt mondja: menjetek! Ti vagytok a tanúk, ti vagytok a hírvivők. Töletek hallják, ha hallják – s ha nem szóltok, nem hallják. Ugye érthető, hogy összezorol a szív és a lélek?

De hála legyen a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak, hogy ő vállalta értünk a kockázatot, a küzdelmet, a harcot, és mi azért tanúskodhatunk az ő hatalmának, szeretetének erejéről, mert ő megragadta a szívünket. Nem feltételezésekre bocsátkozunk, nem

elképzeléseket vázolunk, hanem megragadott szívvel arról tanúskodunk, hogy az Isten Fia, Jézus Krisztus, Urunk és Megváltónk meghalt értünk a kereszten. Hogy tele volt az akkori világ keresztfákkal? Hogy alig volt olyan település a Római Birodalomban, amelynek határában ne állt volna egy-két, vagy éppen ezerszámra kereszt, ez

a szörnyűséges kivégzőeszköz? Ez igaz. S mégis, az az egy, ott a Golgotán, páratlan! Hiszen azon maga Isten halt meg érted! És azt az egyet állította bele Isten a világtörténelem és életünk közepébe! Némelyek pedig, igaz, akkor is, vihogtak rajta. Szégyennek, kudarcnak tartották. És azóta újra és újra – akár egy római padozat kövébe karcolják bele a szamárféjú kereszten függő figurát, akár fejtetőre állítják budapesti főtereken a karácsonyfát – mindig ugyanaz a cinizmus, ugyanaz a gúny. Bolondság az egész! Ti ebben bíztok? Ti erre tettétek fel az életeteket?

Testvéreim! Nem ítélkezünk. Egy pillanatra se jusson ez az eszünkbe! Bár nem tagadjuk, fáj, hogy Urunkat újra és újra megvetik, fáj, hogy újra és újra hallani kell, évezredek mélyéből vagy friss indulatokból támadóan, mai torkokból is a kacajt. De mi eközben, amikor a Lélek meghajlítja derekunkat, és megrokkasztja térdünket, együtt énekeljük Pál apostollal a Krisztushimnusz; együtt énekeljük, hogy előttem, Urunk, meghajol minden térd. Mi tudhatjuk a titkot, mert abban a kegyelemben és kiváltságban részesültünk, hogy előttünk immár nem rejtett a misztérium lényege. [...] Sokak szemében szégyen, kudarc, nevetség tárgya; számunkra az élet beszéde ez: az üdvösség forrása Jézus Krisztus Urunk kereszthalála. [...]

Kérlek benneteket, Testvéreim, Jézus keresztiére tekintve, testvéri, pásztori szere-

tettel kérlek, így emlékezzetek szolgálatomra, hogy ezt az egyet tartsátok fontosnak benne; mert minden más mellékes, felesleges, sőt leginkább kártékony. Ha használhatt engem életeitekben, hitetek növelésének segítségével, a bűnök terhének letételében, az üdvösség reménységében való megerősödésükben Jézus Urunk, akkor ezért adjunk közösen hálát. [...]

Talán többen ismerik, Testvéreim, azt a történetet, amikor Pál apostol Milétoszba a kikötőbe hívja az efezusi presbitereket (ApCsel 20,17). Igaz ugyan, hogy ő arra gondol és arra számít, hogy többé nem találkozhat velük, és ezért szavait különösképpen is súlyosnak érzik a gyülekezet vezetői. Az Isten titka, hogy mi hányszor, hol és mikor találkozunk ezután, de jó szívvel idézem Pál apostol szavát hivatalos szolgálatom utolsó igehirdetésének végén: Szeretném, Istennek és kegyelme igéjének ajánlak titeket, aki felépíthet benneteket, és örökséget adhat nektek a szentek között (ApCsel 20,32), és megőrizhet benneteket, a földön küzdő egyház közösségében az ő eljövendő országa számára. Ámen.

(Részletek a győri Öregtemplomban 2011. június 18-án tartott búcsú-istentiszteleten elhangzott igehirdetésből.)

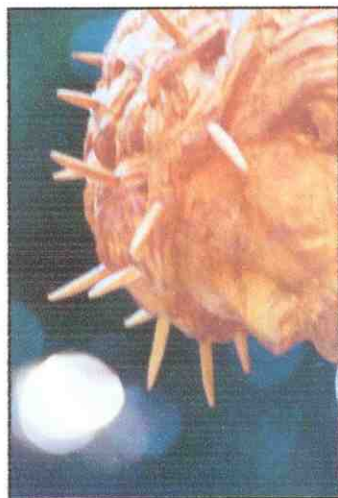
Kedves Olvasók! Kedves Testvérek!

Amikor a Dunántúli Harangszó – legálábbis ebben a formában – ezzel a lapszámmal befejezi működését, és magam is elkészülök a lap munkatársaitól és olvasóitól, hálásan köszönöm minden munkatársunknak kerületi lapunkért való fáradozását.

Köszönet illeti mindenekelőtt Menyess Gyula püspöki titkárt, szerkesztőt, továbbá a rovatvezetőket, a szerkesztőbizottság tagjait, a szöveg gondozóját, és végül, de nem utolsósorban, a sárvári Nőegylet tagjait, akik évek hosszú során keresztül dolgoztak azért, hogy célba jusson hónapról hónapra újságunk.

Hiszük, hogy ez a munkánk sem volt hiábavaló az Úrban.

Ittész János
ny. püspök

Egyszerű imádság...

Mennyei Édesatyánk! Most, életünk újabb mérföldkövével megállva, köszönetet mondunk neked azokért az éveket, amelyeket ebben a házban, ebben a közösségben nekünk adtál! Volt sok-sok örömteli, gazdag, eseménydús időszak, és volt nehéz, próbás idő. Mindegyiket neked köszönjük...

Légy áldott minden alkalomért, amikor ígéret hirdethettük és hallgathattuk; minden szeretetben eltöltött óráért; ünnepi együttlétért; kötetlen baráti beszélgetésért; minden mosolyért és minden könnycseppért.

Hálát adunk a testvéri, baráti segítségért, bölcs tanácsért, a védelemért és oltalomért ebben a házban! Gondviselésed gazdag áldását éreztük nap mint nap.

Köszönetet mondunk a szolgálat sokszínűségéért, amit a diákok között, gyülekezetekben, idősök között végezhetünk. Légy áldott a lehetőségeikért, a társakért, akiken keresztül te formáltál, tanítottál, szeretted minket.

Bocsásd meg kicsinyhitűségünket, félclmcinket, tudatlanságunkat. Hisszük, hogy te még a hiányosságainkat is, bűneinket is jóra tudod fordítani. Bocsásd meg mindazt, amivel atyai szívednek szomorúságot okoztunk és társainkat megbántottuk. Tudjuk, kegyelmed gazdagsága árad ránk...

Az új lakókat, munkatársakat is vezesd, Atyánk, bölcsességed szerint, hogy ők is értsék és tudják: kegyelmi időt élnek, és kegyelem az, hogy rájuk is bízod országod munkálását.

Atya, Fiú, Szentlélek Isten! Légy áldott most és mindörökké! Vezess minket országod látására! Ámen.

(Elhangzott az egyházkerület székházában tartott munkatársi áhítaton 2011. június 22-én.)

Kedves Olvasók!

Szerkesztői gondolatok

Amikor nyomdába küldés előtt átolvastam a lapot, és az olvasó helyébe képzeltem magam, rájöttem, nem egyértelmű számára, hogy az utolsó lapszámot tartja kezében. Nem cikkezünk erről korábban, nem készítettük fel az olvasókat erre. Váratlanul érhet mindent. Bevallom, minket, a lap munkatársait is váratlanul ért ez a döntésünk.

Tizenegy évvel ezelőtt Ittész János püspök a beiktatása után a székhelyi beszédében hangsúlyozta, hogy az akkor már négy esztendeje – a Líceum gondozásában – megjelenő Dunántúli Harangszóból néplapot szeretne formálni. Amikor egy évvel később felkért a püspöki titkári szolgálat ellátására, ezt is a gondjaimra bízta.

Egy kis csapat alakult körülöttem, akik egyfajta szerkesztőbizottságként meghatározták a lap arculatát. Tartalommal maga az élet töltötte meg. Volt benne aktualitás, interjúk, ígéhirdetés, hírek és tanítás: egyháztörténet, teológia, liturgia, dogmatika, etika és gyermekrovat. A kitűzött célt sikerült elérni. Valóban a néphez, elsősorban kerületünk népéhez szólt a lap. Külön ki kell emelni azt a páratlan tényét, hogy a lap ára – az előfizetők emelkedésének és az önzetlen adományozóknak köszönhetően – az elmúlt egy évtizedben nem emelkedett! 2001-ben a lap ára Sopronban 100, vidéken 120 forint volt. Ma, 2011-ben ugyanennyi a lap ára.

A napokban megjelent egyházkerületünk történetét feldolgozó könyvbe az egykori Harangszóról és a Dunántúli Harangszóról is született egy fejezet. A szerkesztővel, Keveházi Laci bácsival a szerkesztés hónapjaiban számos telefonbeszélgetésünk egyike arról szólt, hogy szerintem a lap bevégezte feladatát. Előkészítette a kerület létrejöttét, bábáskodott a születésnél, dokumentálta első évtizedét. Erre utaló mondatot írtam a könyvbe. Terveim szerint az év végén ebben a formában végleg befejezte volna szolgálatát. Sajnos az élet úgy hozta, hogy előbb meg kellett tennem. (Lásd a velem készített interjút a 4-5 oldalakon.) Olvasóink, előfizetőink megértését kérem ezért. (A már befizetett 700 forintot, a második félév lapszámainak előfizetését kérésre visszatérítjük! A túlfizetéseket a Líceum adományként könyveli el.)

Ebben a lapszámban nagyon sok köszönet olvasható. De valaki kimaradt, aki szerényen dolgozik mellettem immár másfél évtizede. Bolla Kata kemenesmihályfi tanárnő, hittantáboraink nélkülözhetetlen segítője, a gyermekrovat hűséges vezetője. Ezúton szeretném megköszönni neki is és a cikkek, rovatok íróinak, valamint a terjesztőknek önzetlen és fáradhatatlan munkáját, hogy lapunk sok helyre eljuthatott, elismertté, keresetté és az elmúlt évtized történelmi dokumentumává válhatott. Köszönöm előfizetőink, olvasóink hűségét, igényét és szeretetét, amivel a megjelenést támogatták.

Reménység szerint hamarosan jön a folytatás...

Menyés Gyula leköszönő felelős szerkesztő

Kiadói gondolatok

A Dunántúli Harangszó indulásának, újjászületésének teret adó soproni Líceum örömmel vállalta a kiadói feladatokat akkor is, mikor a szerkesztés székhelye az iskolában volt, de a dunántúli kerület felélése után is, mikor a szerkesztőség a püspöki székhelyre, feladata pedig a püspöki titkárhoz került. Ennek oka leginkább annak a folyamatosan fennálló – mind Weltler Sándor, mind Menyes Gyula által képviselt – alapelv, amely sokszínű tartalommal, de a lutheri teológiai alapelvek képviselője mellett igyekezett a régi/új egyházkerület éledését, majd életét közösséget formáló és alakító elszánással formálni. A példányszám, az előfizetők száma – különös tekintettel az írott sajtó jelenlegi általános állapotára – igazolta és igazolja a lap által képviselt értékek létének szükségességét, de egyúttal lehetőségét is havonta jelentkező egyházi sajtótermékeink között. Megköszönve a leköszönő főszerkesztő, Menyes Gyula lelkes úr munkáját, reménységgel várom a lap által képviselt alapelvek megjelenését akár egy később újra kiadásra kerülő Dunántúli Harangszó, akár egy másik hasonló sajtótermék kiadásában.

Tölli Balázs a soproni Líceum igazgatója, a DH felelős kiadója

DUNÁNTÜLI HARANGSZÓ

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Megjelent havonta, dunántúli terjesztésben

Ezzel a lapszámmal – a XV. évfolyam közepén – búcsúzik a szerkesztő, a szerkesztőbizottság, a munkatársak, és reménység szerint csak egy átmeneti időre az újság megjelenése is. Bízunk benne, hogy hamarosan új formában jön a folytatás...

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Líceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 1150 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti irattérjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

37. A húsvét ünnepe utáni vasárnapok nevei II.

(Cantate, Rogate, Exaudi)

A húsvét ünnepe utáni vasárnapok két csoportba való tagolásának nem tartalmi, hanem csupán technikai oka van. Újságunk ilyen módon, ilyen terjedelemben biztosíthat helyet ennek a témának. Ugyanakkor tagadhatalan, hogy ezek a vasárnapok húsvét és pünkösd pólusainak a vonzásában élnek. Nem annyira a vasárnapok neve, hanem sokkal inkább az istentisztelet lekcói, igehirdetési alapigéi jelzik ezt a kettős vonzást. Az már az újabbkori liturgiátörténethez tartozik, hogy ezek közül a vasárnapok közül egyeseket egyházunk – a nevük nyomán – témásított is.

CANTATE. A keresztény egyház énekel. Kezdetül fogva énekel. Volt mit örökölnie Izrael énekeiből: a zsoltárok könyve, illetve a zsoltározás gyakorlata nem csupán szép emléke, hanem különösebb magyarázatot nem igénylő alkotórésze lett a Krisztushívők istentiszteletének. A tanítványok hallották Jézus Krisztust énekelni. Vele együtt énekelve mentek ki az utolsó vacsora – az első úrvacsora – után az Olajfák hegyére. Az első gyülekezetekben született Krisztushimnuszai pedig olyan értékűek voltak, hogy Pál apostol sokszor ezeknek a himnuszoknak a segítségével vall leveleiben Krisztusról. Ez a tény szülhette azt a szentenciát, hogy amit, illetve akit hisz az egyház, azt meg is énekl. Az evangélikus egyház alázatos büszkeséggel mondhatja, hogy olyan káténk van, amit el is lehet énekelni. Az istentiszteletünk is

olyan, hogy az igehirdetésen és a hirdetésen kívül elvileg minden elénekelhető. Az egykori svéd érsekről, Nathan Söderblom-ról maradt ránk az az emlék, hogy az igehirdetés „csúcsát” esetenként énekből mondta el a szószéken. Nem mindegy, hogy mit énekelünk! Nem töltelékanyag a fontos részek között, és nem felfrissítés az imádság és igehirdetés mondott szövege után. Egynemű és azonos értékű velük, ha Isten „nagyságos dolgait” köszönjük velük. Ez az igazi dicsőítés, amelyhez nem kell külön dicsőítő kórus, amely a gyülekezetet publikummá degradálja. Cantate vasárnapján hiába rukkol ki az énekkar, ha a következő vasárnapra nem tudja „felhangolni” a gyülekezetet. Jó, hogy van Cantate vasárnap, de valójában a névtelen vasárnapok fölé is odairhatnánk: „Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett és jobbjá szabadulást szerzett.” (Zsolt 98)

ROGATE. Ez a hat vasárnap közül az egyetlen, amelyik nem az introituszoltár keretverse első szavától vette a nevét, hanem a zoltár és a kollektaimádság határozza meg. „Imádkozzatok, könyörögjétek, kérjétek.” Az imádságot tartalmilag semmi sem különbözteti meg az énektől, csak formailag a dallam. Ezért nehéz éneklés után ezt mondani: „Imádkozzunk!”, amikor eddig is azt tettük. Lényegileg nincsen sok különbség a közösségi és személyes imádság között. Ott azonban valamit elrontunk, ahol a közössé-

giből hiányzik az „én”, a személyesből pedig a „mi”. Nemrég hallottuk: „Arról is mondott nekik Jézus példázatot, hogy mindenkor imádkozniuk kell, és nem szabad belefáradniuk.” (Lk 18,1) Ide is áll a mondás: „Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged.” Nem az imádom megforgatásáról van szó, lélektelen automatizmusról, hanem Istennel és Krisztusával való beszélő viszonyról. A meghallgatás reménységéről. Krisztus nem fárad bele, ha népe a „nyakára jár.” Ezért merünk szót fogadni „Rogate”-nak.

EXAUDI. Talán ez a vasárnap az, amelyen alig válik el az antifona az egész zsolttártól. Egyetlen könyörgés: „Hallgass meg, halld meg, Uram, hangomat...” (Zsolt 27) Sokszor gondoljuk, hogy a világ zsvajában, az egyház zsvajában, a magunk gerjesztette hangzavarban az Isten bedugta a fülét. Sokszor hasonlítjuk magunkhoz, akik mondjuk a magunkét, mintha a másik nem is beszélne. Akinek fontos, amit ő mond, az biztos lehet abban, hogy neki is fontos, amit mi sokszor csak kinkeservesen préselünk ki magunkból, sőt azt is hallja, amikor elnémulunk.

Exaudi már pünkösd felé nyit: mi lenne egyházával, személyesen velünk is, életünkben és halálunkban, ha hallatlanba venné a könyörgést: „Jöjj, teremő Szentlélek, pásztord a pásztort, vezesd a vezetőt, adj az adni készülőnek, szólj a megszólalónak, áraszd ki Lelkedet, és élet támad, és megújítod a föld színét.”

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Payr Sándor életművének méltó befejezése

A reformációtól–napjainkig; Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon

Június 18-án többszörös határnaphoz értünk kerületünk életében. Ezen a napon jelent meg az egyházkerület történetét feldolgozó kétkötetes kiadvány DVD-melléklettel *A reformációtól–napjainkig; Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon* címmel. Ezzel négyéves munkánk teljesedett be.

Nem véletlen, hogy a könyvet az Iltész János püspök úr szolgálatát lezáró hálaadó istentiszteleten mutathattuk be, hiszen ő adott megbízást, majd segítséget a kiadáshoz. „Folyamatosan figyelő tanúként”, méltó, hogy még az ő szolgálati időszakában, de legkésőbb azon a „határnapon” került kézbe.

Mit tartalmaz ez a könyv? 117 történet, egy a kerületről, hat az egyházmegyékről és 110 a gyülekezetekről. De ennél többről van szó.

Kerületünk 435 éve él és küzd különböző formában. Története első századában mintegy 300 volt a gyülekezetek száma, ez az ellenreformáció idejében lepadt ötvenre. 70 évig tartott az ún. „babiloni fogsága” püspök nélkül, de élt a kerület 1576-tól 1952-ig is, amikor a négy kerületet megszüntették és kettőt hoztak létre. Majd 48 év múlva, 2000-ben újra megalakult Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület néven.

A könyv „gerincéhez” tartozik a hat egyházmegye története, amely részletezi és izgalmassá teszi a könyvet. Az egyházmegyei felelősök pontosan leírták, ahogyan egyházmegyéink nevükben, formájukban megszülettek, küzdöttek, átalakultak, csatlakoztak, önállósodtak vagy eltűntek. Az egyházmegye története hű tükrö a kerület izgalmas történetének is.

Könyvünk szíve a gyülekezetek születése és története. 110 anyaggyülekezet izgalmas élete. Nyomon lehet követni lelkészek, felügyelők, tanítók történetét, szolgálatát, életét is nemcsak egy-egy gyülekezetben, hanem a mintegy 7200 nevet tartalmazó névmutató alapján is. Legfőképpen ezek a történetek azok, amelyekről a könyv szólni szeretne.

Nekünk itt Dunántúlon volt egy Payr Sándorunk, aki 1924-ben letette a kerület asztalára az akkori 531 anya- és leánygyülekezet történetét nagyjából a 17. század közepéig. Az ő alapos és ma is fontos munkájára alapozhattunk hálás szívvel.

De a könyv megírásának is van története. 2007 nyarán naívan körlevelet írtunk a gyülekezeteknek, kérve őket, hogy a jelzett év október 31-ig legyenek szívesek a történetüket megküldeni. Ez természetesen legtöbbjük számára irracionális és kivitelez-

hetetlen kérés volt. De munkánk ekkor, négy évvel ezelőtt indult. A jelzett kezdettől a múlt év végéig, az idei év kora tavaszáig érkeztek a dolgozatok, javítások, kiegészítések, fotók.

Csapatmunka volt ennek a könyvnek születése. A szerkesztőbizottság tagjai: Kovács Eleonóra a Fejér-Komáromi, Jankovits Béla a Győr-Mosoni, dr. Jáni János a Somogy-Zalai, Mastalir Ernőné dr. a Soproni, Rostáné Piri Magda a Vasi, és Tóth Béla a Veszprémi Egyházmegyét képviselték, gondozták. Velük együtt 154 szerző nevével olvastam össze a dolgozatokban, 101 lelkész és 53 nem lelkész kutató, munkatárs dolgozott a könyvön. Hálásak vagyunk a lelkészeknek, de a felügyelőknék, presbitereknek, kutatóknak is, akik segítettek a munkában. Nem tudom, előfordult-e valaha evangélikus sajtónk történetében több mint 2500 példányos könyvelőrendelés?

Természetesen az előbbiekk miatt színes, olykor talán egyetlen is a sok kézből született írás. Megtörtént, hogy a szerkesztőbizottság tagjai vállalkoztak egy-egy gyülekezet történetének megírására, pótlására, hogy ne maradjon ki senki.

(Folytatás az 7. oldalon.)

Egy életút mélységek és magasságok között

Beszélgetés Menyes Gyula lelkésszel, a Dunántúli Harangszó leköszönő felelős szerkesztőjével

Megoszlanak a vélemények abban, hogy egy újság szerkesztőjének milyen arányban kell publikálnia a saját lapjában. Ha túl sokat ír, az sem jó, ha pedig háttérben marad, az is feltűnhet az olvasónak. A Dunántúli Harangszó olvasói döntték el maguk, hogy a lapot egy évtizeden keresztül szerkesztő Menyes Gyula melyik oldalra sorolható. Mindenesetre az általa szerkesztett lap legutolsó számában ezúttal egy hosszabb interjú keretében olvashatnak életéről, szolgálatáról, visszavonulásának háttéréről.

- Ha jól tudom, elég mélyről indult a pályafutásod.

- Tatabányán bányászcsaládba születtem, és elég egyértelműnek tűnt, hogy felnőve én is a város legnagyobb vállalatánál, a Szénbányáknál fogok dolgozni. Viszont engem kiskorom óta az elektronika foglalkoztatott. Ötödikes koromban már a gimnáziumi fizikakönyvet forgattam. Áramköröket tanulmányoztam, építettem. Abban biztos voltam, hogy ebbe az irányba fogok továbbtanulni. Mivel kollégiumba nem akartam menni, a városban csak erősáramú középiskolai tanulmányokat lehetett folytatni. Ezt végeztem el, majd két évig Nagygyházán karbantartó bányaműszereszként dolgoztam. Gyakorlatilag az erőművektől a félvezetőkhig mindent megtanulhattam. Nagyon szép emlékeim vannak életemnek erről az időszakáról. Egyszer csak úgy kíváncsiságból lesétáltam – ha jól emlékszem – 480 méter mélyre egyedül a bánya labirintusának legmélyebb elérhető pontjára. De ott már a főtől mindenhol az ömlött a víz, bokáig jártam benne, és körülöttem szivattyúk tucatjai duruzsoltak. Szóval, kis ironiával szólva tényleg elég „mélyről” indult a pályafutásom.

- Ez azt jelenti, hogy a bányában dolgoztál?

- Igen, az akkoriban kiépített kezdetleges lyukkártyás beléptetőrendszer memóriája szerint több mint ezer órát töltöttem a föld mélyében. Bár a mi brigádunk inkább beszerelte vagy kiszerezte a berendezéseket. (Én nem voltam brigádtag, mert mire „kiérdekeltem” volna, addigra elvittek katonának.) De többször előfordult, hogy ha megkértek, ügyeletet is vállaltam éjszakai műszakban. Olyankor egy-egy hatalmas bányatársaság gyengeáramú műszaki felügyelete tartozott hozzám. A gépvezérlésektől a telefonokig minden. Ha valami nem működött, azonnal oda kellett menni és megjavítani a hibát félhomályban a kábel- és elektronikai rengetegben. Utólag érzem, milyen nagy felelősség volt ez, hiszen a termelésnek mennie kellett. Ha hosszabban állt egy frontfejtés, a minisztériumban is megtudták. A 80-as évek közepét írtunk akkoriban. A bányászok meg körbeálltak, és azt figyelték, melyik rizsszemnyi diódát fogom kicserélni a nyomtatott áramkörben ahhoz, hogy újra elindulhasson az ő szobányi méretű gépük. Néha remegett a kezem, éjjel kettőkor nem várhattam senkitől segítséget. Húszéves sem voltam ekkor...

- Hogyan lettél mégis evangélikus lelkész?

- A lelkészek munkáját látva eszembe nem jutott volna, hogy lelkész legyek. Azután mégis kezdtem érezni az elhívást. Az előbb elmondottak alapján érthető, hogy inkább vilamos- vagy elektromérnök lettem volna. Jelentkeztem is az egyetemre, de a szóbelire már csak formáságból mentem el. A teológia jobban érdekelt. Szoktam is mondani, hogy minden bizonnyal egyházunkban én tanulmányoztam a legmélyebben Luther – zsebméretű – Kis kátéját, hiszen 2–300 méterre a föld felszíne alatt olvastam, amikor ráértem.

- Az elhívást érezve azonnal jelentkezted a teológiára?

- Nem, életem ezen időszakában évek teltek el. Ez nem rajongás volt. Áldott emlékü lelkészem, Labossa Lajos bácsi azt javasolta, hogy várjam meg, amíg elvisznek katonának, és ha azután is érzem az elhívást, akkor jelentkezem a teológiára.

- És érezted?

- Viszonylag hamar elvittek, 21 évesen, 1986 februárjában. Tatára kerültem a híradó zászlóaljhoz. A bevonulásnál a kötelező KISZ-tagsági felvételt egyszerűen kihagytam. Így amikor az első taggyűlés volt, én a körletben maradtam egyedül. Egy őrmester robbant be, aki érdekes módon nem azt kérdezte, hogy mit keresek ott egyedül, hanem azt, hogy szépen írok-e, mert neki segítségre van szüksége foglalkozási jegyek másolásához. Csak a fiatalok tájékoztatására mondom, hogy akkoriban sem számítógép, sem fénymásoló nem volt még. Hamarosan írnokválogatást tartottak, és több forduló után engem választottak. Ezredírnok lettem, a parancsnok titkára. Olyan volt ez számomra, mint amikor Mózes a fáraó udvarában nő fel. Én a hadművelleti tiszt, a párttitkár irodájában nevelkedtem. Mikor tizedes lettem, már nem kutatták át a táskámat belépéskor, így Bibliát és egyéb keresztény irodalmat tudtam becsempészni a laktanyába. A hadművelleti irodában zárt ajtók mögött tanulhattam, készülhettem. Innen egy szabadság ideje alatt felvételiztem a teológiára. 1987 augusztusában leszereltem, és néhány nappal később már kezdtem is a tanulmányaimat Budapesten.

- Itt ismerted meg későbbi feleségedet.

- Igen, mi együtt felvételiztünk, már onnan ismertük egymást. A velünk felvételiző fiúkat elvittek katonának egy évre. Feleségem, Uram Zsuzsa egy nógrádi kis faluból, Patvarcról származik. A balassagyarmati cipőgyár (ami egyébként a börtön) adminisztrációján dolgozott. Ő is megküzdött az elhívását. Nagy nyereség, hogy olyan lelkészek lehetünk, akiket a „halásháló” mellől, és nem iskolapadból hívott el az Úr. Mi együtt jártuk az öt évet a teológián, de csak a végén figyeltünk fel egymásra és arra, hogy ez már komolyabb, mint csupán barátság...

- Hol kezdtétek a szolgálatot?

- Szebik püspök úr szentelt minket 1992 nyarán. Mi azt mondtuk, hogy ő döntse el, hová helyez, ott a helyünk, döntését Isten akarataként fogadjuk. Így kerültünk a Vas megyei Uraiújfaluba, ahonnan hat évig az ostffyasszonyfai és csöngői gyülekezeteket is elláttuk.

- Komoly megpróbáltatással indult a szolgálatotok...

- Igen, néhány hónapos házások voltunk, amikor kiderült, hogy gyermeket várunk. De sajnos ebből rákos folyamat indult ki, mely tüdőátteket is képezett. Éppen templomrenoválásban voltunk, amikor feleségem Budapesten az Orvostovábbképző Egyetemen feküdt élet-halál között. Egy kemo-terápiás kezelést kapott, majd hazajöhetett, felkészülve a további kezelésekre. Utána havonta mégis csak egyszer kellett visszajárnunk egy napra, vérvételre. A főorvos, egyetemi tanár csak fél év után – kérésünkre – maga elé merengve merte elmondani, hogy már az első kontrollvizsgálatnál a vérvizsgálat teljesen egészséges embert mutatott ki. Feleségem meggyógyult, a rák felszívódott, és ő ezt fél éven át nem hitte el, ezért nem szólt eddig. Ilyen csodával az orvos még soha nem találkozott. És mindezek után négy egészséges gyermekünk született. A sok imádság a gyülekezetek tagjai részéről is meghallgatásra talált. Több évvel később erről a történetről a Zákeus Média filmet is készített.

- Milyen emlékeitek vannak Vasból?

- A rendszerváltoztatás után több templomunkat is renoválni kellett. De talán a legáldásosabb szolgálatunk a gyülekezeti újság megszületése és az ifjúsági munka volt. Fiatalokkal együttest alapítottunk, zenéltünk, CD-t adtunk ki, színdarabokat adtunk elő. Hittantáborokat rendeztünk. Három teológus indult el a gyülekezeteinkből. Érdemes őket név szerint is megemlíteni: Percze Sándor, Mesterházy Balázs, Czöndör István. Varga Erika a hitoktató szakon végzett. Nagyon szép emlékeink vannak ebből az időből. Ekkor született a két idősebb fiunk, Tamás és Marcell.

- Majd kilenc év gyülekezeti szolgálat után Győrbe kerültetek...

- Közben én két diplomát is szereztem. A Kandó Kálmán Műszaki Főiskolán informatikus szakmérnökként, majd az egri Eszterházy Károly Főiskolán újságíróként végeztem. A megalakuló új egyházkerület püspöke, Ittész János kért fel, hogy legyek a titkára. Ekkor vettem át a Líceumtól a Dunántúli Harangszó szerkesztését is. Feleségem két évig a Péterfy Sándor Evangélikus Iskolaközpontban lett iskolalelkész. Utána nem végezhet tovább ezt a szolgálatot. Viszont az abban az időben elkezdett nyári hittantáborokat egyenesen követelik a gyerekek a mai napig. Pedig a mai gyerekek nem is ismerhetik öt iskolalelkészüket. Az idén is legalább 30-40 gyerek készül a táborba. Néha már megpróbáltuk abbahagyni, de számon kérik rajtunk. Az idén a tizedik, jubileumi tábort tartjuk számukra, ezúttal ismét a gyerekek „kedvenc” helyén, Nagybörzsönyben. Az iskola évkönyvében is hivatalos tábornak könyvelik el az általunk vezetett hittanos heteket, aminek mi örülünk, és megtiszteltetésnek vesszük, habár ez csak annyiban kapcsolódik az iskolához, hogy zömmel az ott tanuló gyerekek vesznek rajta részt.

- Azt tudom, hogy Győrság a szívetek közepe.

- Maroknyi evangélikus él a Pannonhalmától nyugatra fekvő területen. Az ő pásztorolásukat is megkapta feleségem, mikor Győrbe költöztünk. Nagyszerű emberek csodálatos vidéken. Tavaly nyáron lelkészt adott egyházunknak ez a kis közösség Pongrácz Máté személyében. Megható ordinációs istentisztelet volt kis templomunkban. Valóban a szívünk közepe itt minden. A napokban kezdünk templomrenoválásba, hogy méltóképpen ünnepeljük összel a hajlék 60. és a gyülekezet 70. születésnapját.

- Közben itt is született két gyermeketek...

- Igen, András és Péter. 2007-ben feleségem megkapta a szeretetházi lelkészi szolgálatot Győrben. Szívesen szolgált az idős emberek között, kísérte őket az elmúlás felé vezető úton. Ő jól tudja, mit jelent ez az állapot, hiszen ő is volt kiszolgáltatott, eltávozásra kész helyzetben. Péter fiunk születésére készülve viszont vissza kellett vonulnia kilenc hónap után. A Szeretetház gyülekezete – távollétében is – olyan fontos volt számára, hogy Pétert ott kereszteltük meg a nagyteremben istentisztelet keretében. Sokszor kérdezték, hogy mikor megy már vissza. Most, hogy készült a GYES lejártával, behívták, és közölték vele, hogy nem tartanak igényt a szolgálatára, nem hosszabbítják meg a szerződését. Így másfél hét leforgása alatt mindketten hasonló helyzetbe kerülünk.

- Ez azt jelenti, hogy a megválasztott püspök nem számít a munkádra?

- Így igaz, de szerintem ez teljesen természetes, hogy Ittész püspök úr nyugdíjba vonulásával az én megbízatásom is véget ér. A személyi titkári státusz bizalmi állás, és az új püspök mással képzelem el a munkát, tehát jöjjön az utód. Amennyiben igény van rá, természetesen igyekszem mindenben segíteni. De tíz év amúgy is hosszú idő, jó lesz ezt a fajta felelősséget letenni, és valami más szolgálatot végezni. Egyházunk médiamunkájába beleástam magam az elmúlt években, rendszeresen írtam az Evangélikus Élet számára. Jelenleg ebből a Magyar Rádióban az egyházi félórás társszerkesztése maradt meg. Rejtély számomra, hogy ezt meddig tudom végezni, és a tíz év tapasztalatát tudom-e még egyházunk hasznára fordítani valamilyen formában.

- De mi lesz veletek ezután?

- Még nem tudjuk. Természetesen az egyházban elvileg nincs munkanélküliség. A győrságiak számítanak ránk, olyan megoldást kellene találni, hogy ezzel a gyülekezettel lehetőleg megmaradhassunk egymás számára. A gyerekek szempontjából is fontos Győr közelsége, hiszen az iskola, zeneiskola, óvoda ide köti őket. Fontos szempont, hogy nekem hatagú családról kell gondoskodnom. Tehát anyagilag sem mindegy, hogy mit hoz a jövő. A Dunántúli Harangszó szerkesztését ilyen körülmények között nem tudtam tovább vállalni. Remélem, az olvasók is megértik, hogy a családi életünk mederbe terelése most sokkal fontosabb számomra. Néhány hét múlva kiköltöztünk a szolgálati lakásból, és még nem tudjuk, hogy hová. És ilyen körülmények között július közepére még a hittantábort is szervezzük, hiszen a gyerekek várják nagyon az együttléteket, de mi is.

- A napokban hallottam, hogy feleséged egy áhítaton az örömről beszélt. Meg is említettem, hogy ilyen helyzetben, amiben vagytok, hogyan lehet az örömről beszélni.

- Nagyon sokan gondolnak ránk, imádkoznak értünk. Jó ezt a szeretetet megérezni. Ezt a helyzetet úgy éljük meg, mint kegyelmi állapotot. És az külön kegyelem, hogy nincs a szívünkben senki iránt harag. Győri éveinkre is hálás szívvel gondolunk. Nagyon ritka az a lelkész, akinek a munkájával mindenki meg van elégedve – tehát nem deviáns személyről van szó –, és mégis el kell hagynia a munkahelyét. Egy négygyermekes lelkészcsaládban mindkét szülővel szinte egy időben közlik, hogy nem számítanak a munkájukra. Ráadásul az anyuka gyesről, védett helyről jönne vissza dolgozni, és nem hosszabbítják meg a szerződését. Habár minden szabályos és törvényes, azért egy ilyen helyzet világi területen is meglehetősen ritka. Mondjuk már csak jó szándékból is megtartja a munkáltató az egyik szülőt, ahol a másik munkanélküli lett. Ez a kegyelmi állapot nagyon keveseknek adatik meg a lelkészek közül, hogy saját bőrükön tapasztalják meg azt, amit a gyülekezeteknek tagjai adott esetben naponta átélnek. Betegséget, reménytelenséget, munkanélküliséget, értetlenséget. Ez ad okot az örömről, abban bízva, hogy aki a betegágy reménytelenségéből vissza tud hozni, annak egy család számára jövőt biztosítani „gyerekjáték”. Természetesen, ezzel nem azt akarom mondani, hogy nem szívesen látnám már a jövőnket...

- Milyen jövőt szeretnél látni?

- Sok mindenben van tapasztalatom, van mindenféle végzettségem, de elsősorban lelkész és egyházi médiamunkás vagyok. Sokféle helyzetben el tudom képzelni magamat. De a legfontosabb, hogy tudom, csak az fog történni velünk, amit Isten akar, mert ahogy olvassuk, a tudta nélkül egy hajszál sem eshet le a fejünkről. Ja, és talán mondanom sem kell, hogy az elektronika iránti érdeklődésem a mai napig töretlen...

Dr. Ajtony Zsoltné

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

„Lehetséges, hogy olvasóinkban kérdések merültek fel egy-egy bibliai íge, egy-egy dogmatikai vagy etikai téma kapcsán, melyekről szívesen olvasnának részletesebb magyarázatot is. ... Éppen ezért ... Fülöphöz hasonlóan (ApCsel 8,31) szeretnénk olvasóink számára az ige s a tanítás magyarázásának szolgálatát felvállalni és végezni.” Többek között ezekkel a szavakkal és ezzel a szándékkal indítottuk útjára 2009 januárjában ezt a sorozatot. S most, amikor a Dunántúli Harangszó – ebben a formában történő – megszűnése miatt befejezni kényszerülünk, abban a reményben adjuk közre utolsó témánkat, hogy vállalt

szolgálatunkban sikerült helytállnunk. Reméljük, segítségére tudunk lenni olvasóinknak abban, hogy jobban értsék az ígét és annak néhány fontos kifejezését, és bízunk abban, hogy a jobb megértés megerősítette hitüket és a keresztyén életben való elkötelezettségüket.

Utolsó témánk Isten akaratával foglalkozik.

A templomos gyülekezet minden istentiszteleten megvallja, hogy hiszi a szentek közösségét. De vajon érti-e, amit vall, vajon tudja-e, mit jelent ez a kifejezés? Ennek megértésében segít az alábbi tanulmány.

Isten akarata

“Gyászjelentés

*Úgy tetszett Istennek, a mi Urunknak,
hogy végtelen kegyelmében magához szólítsa
Lipsz Gusztávot*

Istennek, a mi Urunknak
egyáltalán nem tetszett,
hogy Lipsz Gusztávot
halálra gázolta az autó

először is túl fiatal volt
másodszor feleségének szerető férje
harmadszor gyermekeinek vidám apja...

mi lesz most nélküle?
mit kezd az asszony egyedül?
ki foglalkozik a gyerekekkel?...
Istennek, a mi Urunknak
egyáltalán nem tetszik
hogy némelyek úgy vélik
ilyesmi tetszene neki...”

(Hézszer Gábor szerk.: Kötőjeles történetek 32. oldal)

Ez a rövid történet jól rámutat arra, hogy mi, emberek mi mindent gondolunk és mi mindent rosszul gondolunk Isten akaratáról. Azt gondoljuk, hogy bármi történik e világban, bármi történik velünk, bármi zajlik a történelemben, az mindig, mindenkor Isten akaratát mutatja. Vagyis mindig minden az ő akaratából, az ő „tetszése” szerint történik.

Pedig dehogy van így! Hogyan lehetne Isten akaratát egy háború? Hogyan lehetne Isten akaratát egy egyházellenes diktatúra? Hogyan akarhatná az Isten, hogy valakit ártatlanul bebörtönözzenek? Hogyan akarhatná az Isten, hogy valaki fiatalon távozzon az élok sorából?

Isten nem akarta, hogy Ádám és Éva egyenek a fa gyümölcséből. Isten nem akarta, hogy Káin megölje Abelét. Isten nem akarta, hogy a bibliai Józsefet megverjék és rabszolgának eladják testvérei. És ugyanígy, Isten nem akarja, hogy olyan világok épüljenek fel a történelem során, melyben egyik ember kihasználja a másikat, melyben egyik ember a másikon átgázolva érvényesül, melyben nem számít az, ki mire alkalmas, kinek mire van tehetsége és felkészültsége. Isten nem akarta, hogy Hitler vagy Sztálin hatalomra kerüljön.

És Isten nem akarja, hogy egyháza elvilágiasodjon, nem akarja, hogy olyan vezetői legyenek, akiknek csupán a hatalom a fontos. Isten nem akarta, hogy X. Leó az ő nevében mondja, amit mond. Isten Luthert akarta, hogy akaratát érvényesüljön. Mert Isten soha nem akarja azt, ami bűn, és ami bűnből születik vagy annak a következménye.

Mi akkor Isten akaratát? Pál így fogalmazza meg Timótheusnak: Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére. (1Tim 2,4) Az ő akaratát tehát az üdvösség. Az ő akaratát az igazság megismertetése.

És akaratának minden megnyilvánulása ezt a célt szolgálja. Az is, hogy Ádámot és Évát „felöltözteti”, vagyis gondviselésével veszi körül. Az is, hogy Káinra bélyeget tesz, hogy örök mementóként íródjon minden emberbe a bűn rontása és annak következményei. Az is, hogy a bibliai Józsefet választotta népe történetébe, és egyúttal üdvörténetébe állítsa.

Isten akaratát a törvény, mely a világ teremtett rendjén öröklik, hogy ne a vak véletlentől függjön sorsunk, hanem az Isten gondviselésétől. Isten akaratát az evangélium, mely a bűnbe esett ember számára megszabadulást jelent a büntől és annak következményétől, a haláltól. Isten akaratát, hogy minden ember megismerje az evangéliumot, hogy Jézus Krisztus, az Isten Fia eljött emberként a világba, hogy önmagát áldozta fel értünk, hogy legyőzte a halált, és elkészítette helyünket az örök hajlékban. Isten akaratát, hogy az övéi tanúi legyenek akaratának, hirdessék az evangéliumot, legyenek tanítványai, akik egész életükben szívesen ülnek Uruk lábaihoz, és tanulják Isten akaratát, hogy a szerint éljenek. Isten akaratát, hogy minden ember belesimuljon az ő akaratába, és ne tegyen olyat, ami Isten akaratával ellenkezik, ne hozzon olyan döntést, ami Isten ellen való.

Amikor a Miatyánkban így imádkozunk: legyen meg a te akaratod, akkor éppen ezt kérjük Urunktól. Luther magyarázatát érdemes felelevenítenünk: „Isten jó és kegyelmes akaratát meglesz kérésünk nélkül is, mégis azt kérjük ebben az imádságban, hogy bennünk is meglegyen.” Ne azt várjuk el tehát Istentől, hogy akaratunkat tegye a magáévá, hanem mi magunk legyünk készségesek arra, hogy akaratát elfogadjuk és cselekedjük!

Ehhez fűződik ugyanis Isten ígérete: A világ pedig elmúlik, és annak kívánsága is; de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké. (1Jn 2,17)

Mit mondhatunk akkor arról az akaratáról, mely nem Istentől, hanem bűnből, végső soron a Sátántól ered? Talán az ördög nem Isten ördöge? Dehogynem! Ez pedig azt jelenti, hogy Isten mindent, még a rosszat is akaratát szolgálatába állíthatja. Ez azt jelenti, hogy az ember a maga bűnös akaratával nem akadályozhatja meg azt, hogy Isten akaratát valósuljon. Ez azt jelenti, hogy a Sátán minden csalárd sága eszköz lehet az Isten kezében arra, hogy minket akaratának engedelmeskedő gyermekeivé tegyen. Isten üdvözítő akaratát Ádám és Éva tette meg nem hiúsíthatta. József testvéreinek gonoszágát Isten beleépítette öszövétségé népe történetének alakításába. Később pedig népe hitelenségének következménye, a babiloni fogság, a pusztulás és ítélet ideje, a maradék megtérésének üdvös időszakává vált.

De mindez még valamit jelent, ami minden ember számára figyelmeztetés. Jelenti azt, hogy jaj annak az embernek, aki bűnös akaratát mentén él, aki nem simul bele Isten akaratába. Mert lehet, hogy Isten még az ő gonoszágát is „beépíti” akaratát megvalósításába, de attól még gonoszágának felelősségét le nem veszi róla. Számon kéri rajta. S ha csak meg nem tér gonosz akaratát érvényesítésének szándékából, elpusztul, mert Isten ítéletet hirdet felette. Figyeljünk csak újra Luther magyarázatára! „Isten megtör és meggátol minden gonosz szándékot és akaratot, amely nem engedi Isten nevét megszentelni és országát hozzánk jönni. Ilyen az ördögnek, a világnak és testünknek akaratát.”

Ezért jó nekünk így imádkoznunk: Uram, irgalmazz! Kyrie eleison! Legyen meg a te akaratod! Pál apostol szavai pedig álljanak itt biztatásul számunkra, és váljanak irányt mutató szavakká életünkben, hogy Isten akaratához mindenkor ragaszkodjunk, tőle el ne térjünk, benne megmaradjunk: „ne igazodjatok e világhoz, hanem változtatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akaratát, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.” (Rm 12,2)

Búcsúzik a rovatvezető szerkesztő:

Isó Dorottya (ev. lelkész, Veszprém)

(Folytatás a 3. oldalról)

Tisztában vagyunk azzal, hogy könyvünk nem „tökéletes”, több hibája, hiánya is van. Igyekeztünk kijavítani, „aktuálisabbá” tenni, de egy időpontban le kellett zárni ezt a javítási szándékunkat is, hogy a könyv mostanra megjelenhessen.

Köszönöm Ittzés János püspök úr kitartó, gondos támogatását. Külön köszönöm Ittzés Jánosné hűségét, nagyon türelmes és alapos irodalmi lektori szolgálatát, a szöveg lelkes gondozását. Meg kell említeni Czente Miklós és dr. Kertész Botond szaklektori, majd az Ittzés és Isó házaspár óriási szupervíziós segítségét is. De nem feledkezhetünk meg Erdélyi Károly testvérünk nagy munkájáról, aki a szerkesztés, tördelés, nyomdai előkészítés hatalmas munkáját végezte, Menyes Gyula pedig írásában és a képek összegyűjtésében, valamint egy tördelés előtti átolvasásban volt segítségünkre. De köszönjük a veszprémi Ook-Press Nyomda vezetőjének és dolgozóinak gyors és mégis precíz munkáját is.

Egy kérdés marad: milyen története lesz a könyvnek a jövőben és egyáltalán a jövőnek?

Mindnyájan ismerjük a mondást: *Habent sua fata libelli*. Minden könyvnek saját története van. Az előtörténetről és a történeti tartalomról volt szó, most az utótörténetre gondolok. Tudom, lesznek jogos kritikák, mégis az a reménységem, hogy minden gyülekezet elfogadja a képviselője által írt történetet. Talán az öröm nagyobb lesz, mint a kritika, és a könyv méltó helyre kerül gyülekezeti és egyéni könyvtárakban.

Remélem, hogy a könyv olvasott, forgatott lesz. Könyvünk nem tudományos munka, de merem mondani, hogy mindenki talál benne elég utalást, jegyzetet és irodalmat, ha további kutatást szeretne folytatni. Most „teljes a sor”. Mindhárom kerületünknek – mondhatnánk –, egész egyházunknak megvan a története és leírása.

A legizgalmasabb kérdés azonban már nem a könyvre, hanem magára a Dunántúli Egyházkerület jövőjére vonatkozik. A „kerület pünkösdjében” (idézet egy 1905-ös névtárból) mintegy 300 gyülekezet született, amely az ellenreformáció időszakában hatodára lecsökkent. Payr Sándor 1924-ben az anya-, leány-, szórványgyülekezetekkel együtt mégis 531-es számról beszélt. Ma egészen más helyzetben 110 anyagyülekezet tartozik kerületünkhöz, persze a filiák, szórványok jóval megemelik a számot.

De milyen lesz a jövő? Ez a könyv nemcsak emlékeztetés, és nemcsak bizonyoságtétel szeretne lenni, hanem figyelmeztetés is. Ebből a szempontból eltérő az a kérdés, hogy mi lesz a könyv sorsa, a lényegesebb: hogyan alakul kerületünk, egyházunk jövője, sorsa?

Munkánk a hitet és a missziói felelősséget is szolgálja szeretné. Halljuk meg ma is, amit Payr Sándor a maga idejében könyvében biztatásul leírt, „prédikált”: „Hazánk története tanít meg arra, hogy magyar nemzetünknek az evangéliumból merített szellemi erőkre s ezekből táplálkozó evangélikus egyházunkra a mai, válságos időkben is nagyobb szüksége van, mint valaha. Az evangéliumi igazság volt mindig egyedüli erőnk és fegyverünk. Hosszú, küzdelmes négy századon át a Mindenhatónak erős karja és oltalma fedezte a mi nehéz viharokat átélt anyaszentegyházunkat. Ma is Ő a mi erős pajzsunk és oltalmunk. Ne félj, ne csüggedj, kicsiny sereg! Erős vár a mi Istenünk! Ha Ő velünk, ki ellenünk! Sopron, 1924. május hó 25-én.”

Ha ezzel a hittel és gondolkozással vesszük kezünkbe a könyvet, akkor a könyvnek nemcsak sorsa, de szolgálata is lehet. Így tesszük le Isten iránti hálával, ajánljuk olvasásra, erősödére és kutatásra is a dunántúli kerület könyvét „A reformációtól – napjainkig.”

(2011. június 18-án a győri evangélikus Öregtemplomban elhangzott könyvbemutató előadásának szerkesztett változata.)

MEGHÍVÓ

Szemerei Jánosnak, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület megválasztott püspökének ünnepi beiktatása alkalmából tartandó ünnepi istentiszteletre, valamint az azt követő szeretetvendégségre hívjuk egyházkerületünk népét.

Az ünnepi úrvacsorás istentiszteletre a **győri evangélikus Öregtemplomban** (Győr, Petőfi tér 2.) kerül sor

2011. június 25-én, 14 órai kezdettel,

majd azt követően ünnepi alkalmunk szeretetvendégséggel folytatódik a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ aulájában.

Autók számára parkolási lehetőséget biztosítunk a Rába-híd alatti parkolóban, ide egy „Evangélikus Élet” újság felmutatásával hajthatnak be. Buszokkal a Rába Quelle élményfürdő parkolójában lehet várakozni. (Füzdő tér 1.) A parkolókból néhány perc gyaloglással megközelíthető a templom.

Ünnepi hálaadó istentiszteleten búcsúzott Ittzés János püspök

Június 18-án, szombaton délután a győri Öregtemplomban hálaadó úrvacsorás ünnepi istentiszteleten búcsúzott aktív püspöki szolgálatától Ittzés János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület nyugalomba vonuló püspöke. A liturgiában részt vett Isó Dorottya veszprémi lelkész, valamint dr. Hafenschner Károly és Fehér Károly

Hafenschner Károly a Liturgiai Bizottság elnöke nyugalmazott esperes. Az alkalmon elhangzott ígehirdetésből részletek lapunk címlapján olvashatók, valamint az istentisztelet videofelvétele DVD-n megrendelhető és megvásárolható a püspöki hivatalban. Ára 500 forint.

Az elkészítő püspök munkatársai emlékkönyvet készítettek ajándékba számára, amely az interneten is olvasható:

<http://www.lutheran.hu/z/honlapok/nyugat/tanulmanyok/tanulmanyok/emlekkonyv>

Ittzés János püspök búcsúistentiszteletének napján – mintegy szolgálata lezárásaként – megjelent a Dunántúli Egyházkerület történetét feldolgozó kiadvány. A két vastkos kötetet és DVD mellékletet tartalmazó kiadványt a dr. h.c. Keveházi László vezetője alatt dolgozó szerkesztőbizottság készítette. (Lásd a könyv megjelenésének történetéről szóló cikket lapunk 3. oldalán.) A színvonalas, igényes tartalmú és elegáns kiadvány 2000 forintba kerül. Álljon a könyv figyelemfelhívásul egyházkerületünk elé, ismerje meg mindenki belőle múltunkat, hogy felelősebben szolgáljunk a kerület jövőjéért.

Mit jelentett a sárvári Nőegylet számára a Dunántúli Harangszó c. folyóirat kipostázása?

2001 szeptemberében felkérés kaptunk Ittész János püspök úrtól a Dunántúli Harangszó nyomdából való elhozására és kipostázására. Ez logikus kérés volt, mivel a sárvári Újsziget-rotta nyomdában készültek havonta az újságok. Nőegyletünk egyik fő feladatának tekintette ezt a szolgálatot. Elsősorban azért, mert így egy alkalommal többször jöttünk össze. Másodszor pedig azért, mert elsőként értesülhettünk az egyházkerület cseményciről.

Ez a feladat minden hónapban úgy indult, hogy egyeztetés után a nyomdából elhoztuk a kötegelt újságot. Legtöbbször lelkészünk, Gyarmati István és felesége, Lenke asszony vállalta ezt a szolgálatot, vagy aki éppen gépkocsival tudott jönni. A szerkesztőtől postán kaptuk meg a kinyomtatott címzéseket tartalmazó címkéket.

Már kezdetben kialakult a munkamenet. Láncsorban végeztük a munkát a gyülekezeti teremben hosszába rakott asztalokon. Az első csoport ragasztotta a címkéket, a második tasakolta (nejlonba), a harmadik a postai bélyegző helyének ragasztott címkét. Az utolsó mozzanat a tasak lezárása volt háztartási fóliasütő szerkezettel. Ezt csak állva lehetett végezni, így mindig a legfiatalabb asszonytestvér végezte. A nagyobb csomagot zsinéggel át kellett kötni, kötegenként csoportosítani, megszámolni és kimutatást készíteni a postai feladáshoz.

S végül irány a posta két ruháskosárnyi nehéz teherrel. Ez volt a munka szó szerinti nehéz része számunkra. Kezdetben még nem, de az eltelt tíz év alatt asszonyaink is ennyivel korosabbak, gyengébb egészségűek lettek. Ugyan buzdítottuk egymást a kitartásra, többször egyházi énekeinkkel is. Havonta átlagosan 900–1200 újságot indítottunk útnak a szélrőzsa minden irányába belföldre és külföldre.

A postázás alkalmával minden résztvevő részesült egy példányban. Amikor egy írás vagy cikk megfogott bennünket, akkor a következő alkalmainkon megbeszéltük azt a témát. Fokozta az érdeklődésünket, amikor a szerzők személyes ismerőseink voltak, mint például Keveházi Laci bácsi vagy Fehér Károly nyugalmazott esperes. A hónap igéje írásokból kiemeltük a fő mondanivalót, Isó Dorottya lelkész nő tanulmányai, magyarázatai hozzásegítettek minket a Biblia és egyháztörténelmi ismereteink bővítéséhez. Menyes Gyula titkár úr „Megkérdeztük” c. rovatát mindig érdeklődéssel olvastuk. A külmissziós mellékletek először több munkát jelentettek, később már be voltak fűzve az újságba. S most, hogy utoljára csomagoltuk az újságot, kissé megszeppentünk, hogy vége van a szép szolgálatnak, de meg is könnyebbültünk. Kizárólag amiatt, hogy megromlott egészségi állapotok miatt már nehezebben tudtuk vállalásunkat teljesíteni.

Gyorsan számot vetve a tíz év alatt cca. 120 000 darab újság fordult meg a kezeink között. Úgy érezzük, szép feladat volt.

Bizunk abban, hogy püspök úr székfoglalójában elmondott reménye szerint a Dunántúli Harangszó olyan kerületi néplappá vált, amely az egyházkerület megtartó kohéziós erejét jelenítette meg és közvetítette gyülekezeteink és hittestvéreink felé. Mi pedig ennek az áldott munkának részesei lehettünk.

Horváth Árpádné nőegyleti elnök

TE DEUM

Luther átírása szerint
(Fordította: Botta István)

Dicsérünk, Úristen,
És áldunk szüntelen. Téged, örök Atyánkat,
Ég és föld imádnak. Mennyei szent angyalok,
Kerubok és szeráfok. És minden égi hatalom
Így dicsér téged fennhangon: Szent a mi Istenünk!
Szent a mi Istenünk!
Szent a mi Istenünk,
A Seregek Ura! Szent fenséged és hatalmad
A mindenségen túlrad. A tizenkét szent tanítvány
S a próféták is mindahány, A drága mártírseregek
Csak neked zengnek éneket.
Szent egyházad is téged vall,
S ez egész földön magasztal.
Áld téged, dicső Atyánkat,
És egyszülött szent Fiadat,
A vigasztaló Szentlelket.
Hű szolgálattal áid néped.
Úr Krisztus, mennynek Királya,
Az Atya örök szent Fia,
Szűz méhét meg nem vetted,
Hogy megváltsd bűnös nemünket.
A halállal te megváltál,
És mennybe utat nyitottál.
A Isten jobbán mennyekben
Ülsz dicsősége fényében.
És ítélni jössz egykoron
Mind élőkön, mind holtakon.
Jer, Krisztus, szolgálj segéljed,
Ki megváltott te drága véred!
Adj részt a mennyben minekünk,
Hol szenteiddel dicsérjünk!
Jöjj, Krisztus, segítsd népedet,
És örökséged te áldd meg,
Nyújts most is neki védelmet
És egykor örök életet!

(GyLK 789)

Éppen az a hit legnemesebb és legrágább vonása, hogy a szemét behunyva egyszerűen és boldogan mindent Istenre bíz. Nem kutatja, hogy Isten miért bánik vele így vagy úgy, hanem akkor is őt tartja a legfőbb jónak és igazságnak, ha az ész, érzület és tapasztalat csupa haragot és méltánytalanságot látna is.

Dr. Luther Márton

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nvugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

Varga György (ny. ev. esperes, Pápa)

„Emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr, a te Istened...” (5Móz 8,2)

Emlékezés és emlékeztetés

A címben szereplő mondatban Isten emlékezteti az ő népét mindarra, amit velük cselekedett. EMLÉKEZTETÉS kíván lenni ez a kis írás is. Emlékeztetés mindnyájunk számára. Nem általánosan, hanem csupán az élet egy kis szeletére.

Az emlékeztetés áldást is jelent, de számonkérést is, amint erről Jézus egyik példázatában olvassuk: „Adj számot a te sáfárságodról...” Lk 16,2

Ebben a kis írásban az emlékeztetés három területére szeretnék fókuszálni:

emlékeztetés a sajtótermékekre,
emlékeztetés az előttünk járt szolgálattevőkre,
emlékezésünk kegyelem alatt.

Hogyan becsültük meg általában a sajtószolgálatot? Gondolataim évtizedeket foglalnak magukban. Úgy valljuk, hogy a Biblia Isten levele, üzenete minden emberhez. Így tekinthetjük egyházunk sajtótermékeit is, mint amelyeken keresztül üzenetet küld nekünk. Nagy áldás lehet számunkra.

Régi emlékeimet idézem fel. Túróczy püspök úr végzett evangélikációs szolgálatokat Sopronban, amikor teológus voltam. Közben egy emlékét idézte. Katona volt. Karácsony előtt mindegyikük kapott egy kis csomagot, melyet ismeretlenek küldtek az országból, iskolákból az ismeretleneknek. Abban a kis csomagban, melyet ő kapott, egy pár meleg kesztyű és egy kis imádságos füzet volt. Azokon az imádságokon keresztül őt mélyen megérintette Isten. Úgy fogadta, mint Isten üzenetét. Nagy hatással volt rá. Ez a gondolat hatotta át életét; Istenem, ha egykor az örökkévalóságban színed elé jutok, azt kérem tőled, mutasd meg nékem azt a kis diákot, aki ezt a füzetet küldte. Amit nem tudtam megköszönni neki a földi életben, megköszönhessem neki odaát. – Naiv gondolat, igaz, de évtizedek múlva is így élt benne az emlék.

Ezek a szavak mélyen bennem maradtak és ez indított arra, amikor lelkészként a Fejér-Komáromi Egyházmegyében a sajtómunkáért felelős lelkész lettem, és gyülekezeteket látogattam meg lelkesen. Két nagy akatatóskában vittem a különböző egyházi sajtótermékeket. Propagandista voltam? Nem. Úgy éreztem, Isten postása vagyok, aki az Isten üzeneteit tartalmazó leveleket viszem hozzájuk, a hívekhez.

Megtapasztaltam ennek a szolgálatnak az áldását. Most így kívánlak emlékeztetni mindnyájukat – velem együtt –, megbecsültük/jük az évtizedeken keresztül megismert sajtótermékeket? Ha csupán néhány lapot említek: Harangszó, Élő Víz, Evangélikus Élet, Missziói Magazin (Híd), Dunántúli Harangszó stb. Úgy tapasztaltam, sokak számára áldást jelentettek/nek. A kérdés mégis szólítson meg bennünket: Megbecsüljük a sajtótermékeket? Isten ígéje intsen bennünket.

Íme, napok jönnek, azt mondja az Úristen, és éhséget bocsátok a földre, nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomjúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után. És vándorolni fognak tengertől tengerig, és északtól fogva napkeletig. Futkosnak, hogy keressék az Úrnak beszédét, és nem találják meg. Ám 8,11–12. Ez már ítélet.

Egy fájdalmas példa: Pápán, amikor egy évig helyettesítő szolgálatot végeztem, a padláson találtam eredeti csomagolásban finn kátékat, rajta egy-egy gyülekezet neve. Nyilván ide szállították le sok gyülekezet részére, s azoknak egy-egy részét elvitték a lelkészek, talán túl soknak tartották, és sokat

itt hagytak. A gyülekezet titkárával így hozták le kötegenként, és osztottuk azoknak, akik a hivatalba jöttek, és még nem kaptak. Pedig ezek is áldást jelentettek sokaknak.

Az emlékeztetés áldás és számonkérés. Püspökökre, lelkészekre, tanítókra, kántorokra, vezetőkre, az előttünk járt szolgálattevőkre is emlékezzünk most. Így emlékeztet bennünket az apostol: „Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, akik szólották néktek az Isten beszédét, figyelmeztetve az ő életük végére, kövessétek hitüket.” (Zsid 13, 7)

Reformáció ünnepén Pápán mindig kimegyünk egy kis gyülekezeti közösséggel a temetőbe, a lelkészek sírjához, akiket itt temettek el, és mindenütt egy rövid imádságot mondunk. Reformáció ünnepén este pedig ökumenikus gyülekezeti találkozó van az istentisztelet után, és emlékezzünk az országosan is ismert lelkészekre, Sztáray Mihályra és Huszár Gálra az emlékmű előtt, és ének és imádság után koszorút helyezünk el református testvéreinkkel együtt. Ők Pápán voltak lelkészek, és 1575-ben a járvány idején – amikor ők temettek sokakat, és hirdették a vigasztalás ígését – őket is elragadta a halál.

Személyes tapasztalatomat is leírom: Hívek beszélgetés során szeretettel emlékeznek előljáróikra, kórházban sok gyülekezetből itt lévő híveink is arra utalnak, mennyi áldást jelentettek számukra lelkészeik, tanítóik. Mennyi éneket megtanítottak nekik, s azok évtizedek után is erőt jelentenek számukra. Voltak, akik egy-egy imádságot idéztek fel, amiket én nem is ismerek. Ők szívükben őrzik. A sok közül csak két példa: Egyik testvérünk hosszú imádságot mondott el a kórházban, kérésre utólag hazulról elküldte, amikor leírta. A másik testvérünk csak elmondta, mert keze remegése miatt nem tudta leírni. Felajánlottam neki, hogy majd én leírom legközelebbi találkozásunkkor. S addigra már hozta a leírt szöveget, mert amikor otthon volt, leánya leírta.

S emlékezzünk szüleinkre, nagyszüleinkre, de sok éneket, imádságot tanultunk tőlük. Egy kis versrészlet így tanúsítja ezt: „... ti tanítottatok az első imára, minden lépésteget a jó Isten áldja.”

A zsolnárossal imádkozunk: „Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról és kegyelmedről, mert azok öröktől fogva vannak.” (Zsolt 25,6) Az ő kegyelmét kérjük mulasztásainkra, bűneinkre. Olyanok vagyunk, mint Jósua főpap, akiről ezt olvassuk: „Azután megmutatta nékem Jósuát, a főpapot, aki az Úr angyala előtt állott, és a Sátánt, aki jobb keze felől állott, hogy vádolja őt... Jósua pedig szennyes ruhába volt öltöztetve, és állott az angyal előtt...” Mit tett Jósua, mikor hallotta a vádakát, bűneit? Csak hallgatott. De mi következett? „És szól az Úr, és mondta az előtte állóknak: Vegyétek le róla a szennyes ruhákat! És mondta neki: Lásd! Levettem rólad a te álnokságodat, és ünnepi ruhába öltöztetlek téged!” (Zak 3,1 3–4.) Ezért lehet a mi imádságunk is: „Emlékezzél meg, Uram, irgalmadról és kegyelmedről...”

EMLÉKEZÉS ÉS EMLÉKEZTETÉS. Áldás és számonkérés. „Uram, irgalmazz nekünk.” A napokban a gyenesdiási evangélikázión énekeltük: „Átölelt Isten nagy kegyelme, Méltatlanul, érdemtelen. Csodák csodáját látom benne, És hála tölti el szívem. Boldogan ujjong éneke, Ha kegyelmét dicsérhetem.” (EÉ 327,1)

Jussi Rytkönen (finn ev. lelkész, újságíró, Tuusula)

400 éves az Inkeri Evangélikus Egyház

A finn és oroszországi finn eredetű evangélikus egyházak között növekszik az egyházpolitikai szakadék

Azt hiszem, nem mindenki tudhatja Magyarországon, hogy Oroszországban pontosan 400 évvel ezelőtt, 1611-ban született egy új, finn eredetű evangélikus egyház.

Az akkori Svéd Királyság – amelynek a része Finnország is – meghódította Oroszországtól Inkeri (Ingermanland) területét, ami a Finn-öböl és Ladoga-tó mellett fekszik. A békeszerződés (1617) után nagyon sok helyi finnugor – és ortodox – parasztember a hatósággal együtt bevonult Oroszországba. Helyettük a Svéd Királyság sok evangélikus finnországi parasztot telepített be. És így kezdődött a finn evangélikusság története Inkeriben.

Oroszország már 1701-ben visszahódította egész Inkerit. 1703-ban kezdődött az új főváros, Szentpétervár építése Inkeri közepén a nagy Néva folyó torkolatánál. Az 1721-es békeszerződés megpecsételte Inkeri sorsát. (Képünkön az inkeri egyház szentpétervári fő temploma, a Szent Mária-templom látható.)

Az orosz birodalomban élő finn települések mégis növekedtek, és az ott élő emberek az evangélikus hitet is megtartották.

Szenvedés a kommunizmus alatt

Az októberi forradalomkor (1917) a finnek száma Inkeri területén már 140 000 volt.

Inkeriben, tehát az orosz nagyváros, Szentpétervár körül kb. 800 finn falu volt, és kb. 30 evangélikus gyülekezet.

A kommunista

Szovjetunióban az oroszországi finnek nagyon szenvedtek. Kultúrájukat el akarták pusztítani a kommunisták. A templomokat bezárták, sok embert vitték a gulagra. A második világháború következményeként kezdődött el az inkeriek számára a nagy szétzórás. Elhurcolták őket a Jeges-tenger partjára, Szibériába és Közép-Ázsiába. Az inkeribeliek száma erősen csökkent. Sok ember meghalt, több ezer menekült a háború után Svédországba, illetve Észak-Amerikába. Az évek során a fiatal finn generációk elfelejtették anyanyelvüket.

Csak 1969 óta tudták lassan újraépíteni a finn evangélikus egyházat a Szovjetunióban. 1991-ben a templomok újranyitása már sokkal könnyebben ment, és ekkortól számítjuk a régi finn evangélikus egyház újjáéledését Oroszországban.

Új népek közé az evangélikus hit

Ma kb. 15 000 tagú Inkeri evangélikus egyháza. De ez az egyház már nem finn vagy finn ajkú. Természetesen vannak még kicsi maradványok az akkori finn életből – különösen Szentpétervár környékén –, de a tény az, hogy 2003-tól az egyház hivatalos nyelve az orosz. A fiatal inkeribeliek is oroszul beszélnek.

Azon kívül az történt, hogy a Szovjetunió lerombolása után teljesen új népek között találta magát az inkeri egyház és az evangélikus hit. Sok Oroszországban élő, más finn-ugor népek (mari, mordvin, udmurt, komi) között élnek ma az evangélikus egyházközösségek. Különösen a marik nagy része eddig pogány volt, az ortodox hit soha nem kapott talpalatnyi helyet sem közöttük.

A török (tatár, baskir, csuvas) és mongol (Bajkál-tói burjátok) népek között is működik az inkeri egyház. És természetesen vannak orosz evangélikusok is közöttük.

Az inkeri egyház kapcsolata a finnországi evangélikus egyházzal mindig közeli volt. 1991 után nagyon sok támogatást (pénz, teológiai képzés, önkéntes templomépítő ácsok és lelkészek) kapott az inkeri egyház Finnországtól.

Új problémák az egyházak között

Az utóbbi évek során látható, hogy új helyzet formálódik lassan a két finn evangélikus egyház között. Az inkeri egyház nagyon konzervatív. Nem hagyja jóvá a női lelkészeket, hallani nem akar a homoszexualitásról az egyházban. A finnországi egyházban pedig már 1986 óta szolgálnak női lelkészek, és sajnos most zajlik a vita a homoszexualitás jóváhagyásáról a mi egyházunkban.

A finn evangélikus egyházban vannak lelkészek és püspökök is, akik liberális módon látják a homoszexualitás kérdését. Mások szerint ezt nem léphetjük meg. Mindenesetre az egyház 2010-ben a zsinaton megengedte, hogy egy lelkész – ha akarja – imádkozhasson egynemű párért. A püspökök konferenciája szerint ez nem azt jelenti, hogy a finn egyház megáldana az egyneműek házasságát.

Mindenesetre ilyen hírek miatt az inkeri egyház – Aarre Kuukauppi püspök (képünkön) szavai szerint – a jövőben csak olyan finnországi egyházi emberekkel, lelkészekkel vagy más munkatárssal hajlandó együttműködni, akik nem liberális módon látják az egyneműek problémáját az egyházban.

Jelzésértéktű volt, hogy Aarre Kuukauppi nem jött Finnországba a múlt szeptemberben, amikor Helsinki új püspökét, Irja Askolat szentelték. Askola ugyanis nő, és Kuukauppi szerint „teológiai liberális”. Ez lehet személyes véleménye, de a tény az, hogy az idén januárban Irja Askola prédikált Helsinkiben egy egyneműek által szervezett ún. „szívárvány-misében”. Askola volt az első finn püspök, aki ilyen alkalommal prédikált.

Azért vannak Finnországban, a mi egyházunkban olyanok is, akik szerint a jövőben kritikus módon kell szemlélni azt a támogatást, amit Finnországtól adunk Inkeribe. Mégsem várható, hogy az erkölcsi véleménykülönbségek miatt valami nagy változás történjen a támogatás területén. Az inkeri egyház költségvetésének majdnem a felét kapja Finnországból. Valamit még kap az amerikai konzervatív Missouri Synodtól is.

Repedés a finn–finn ökumenikus kapcsolatokban

Mind ez az is jelenti, hogy az inkeri egyház istentiszteleteket akar tartani Finnországban az ide költözött, több ezres inkeri eredetű finneknek. Nyelvi okok is vannak, mert a Finnországba átköltözött fiatal és középkorú inkeribeliek nyelvileg oroszok, és sokan nem járnak a finnországi evangélikus istentiszteletekre. Ha ezek az istentiszteleti alkalmak létrejönnek, nyilvános lesz mindenki számára, hogy a szakadék mélyül a két történelmi testvéregyház között.

Ilyen ökumenikus „fejlődés” nem lehetne előnyére senkinek. Azért fontos nálunk, Finnországban, és gondolom, az orosz oldalon az inkeri egyházban is, hogy szorgalmasan és türelmes módon akarjunk egymásra gondolni. Imádkozzunk egymásért, és igyekezzünk együtt közös evangélikus hagyományainkat megtartani akkor is, ha nem mindenben értünk egyet. Az esetleges teológiai vagy erkölcsi nézeteltéréseknél az egyházaknak nagyon vigyázni kellene az olyan döntésekre, amelyeket egy másik testvéregyház nem hagy jóvá. Nem emelkedhet fal a két testvéregyház között.

Mi, finn evangélikusok túl kevesen vagyunk a világban ahhoz, hogy egymás és testvéreink ellen küzdjünk. Jobb tennivalónk is akadna a közös Isten szolgálatában.

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük májusi rejtvényünkre beküldött megfejtéseiteket. A képrejtvények megoldása sorrendben a következő: iker, kételkedő, tanítvány, őszinte. A második feladatot egy táblázatból lehetett kiolvasni, amelyből a betűket helyes sorrendben olvasva az Apostoli hitvallást olvashattátok ki, amelyet a latin kezdőszava alapján *Credo*-nak, vagy *Hiszkegynek* is szoktak mondani. Hitünk, a kereszténység hitének alapvető összefoglalása fogalmazódik meg benne. A reformátorok a bibliai hit összességét látták benne.

A pontszámok gyűjtése a következőképpen zárult:

Balás Dóra Katalin, Budapest (60)
Beledi hittanosok (60)
Fasori Evangélikus Gimnázium 6. o. hittanosai, Budapest (60)
Nagy Bálint, Hegyeshalom (60)
Nagy Réka, Hegyeshalom (60)
Tapolcai Márton, Sopronnémeti (60)
Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (60)
Tóth László, Lébény (60)
Asbóth Lídia, Sopron (50)
Sebestyén Ádám, Sopron (50)
Kmety György Ev. Ált. Iskola 4. o. tanulói, Marcaltó (40)
Kovács Anna, Csikvánd (20)
Kmety György Ev. Ált. Iskola 2. o. tanulói, Marcaltó (10)

A jutalmakat igyekszünk hamarosan eljuttatni hozzátok!

A Dunántúli Harangszó 2001 októberében a reformáció ünnepe előtt vált igazán új egyházkerületünk lapjává. Gyula bácsi, a felelős szerkesztő azt szerette volna, hogy az újságot ne csak a felnőttek vegyék a kezükbe, hanem hozzátok, gyerekekhez is szóljon. Így született meg a gyerekoldal ötlete, amelyet kezdetben Erika, Szilvi és Vera néniével együtt váltottunk valóra, majd jómagam igyekeztem tartalmas gondolatokkal és rejtvényekkel felkelteni az érdeklődéseket. Bízom benne, hogy ez sikerült is, hisz az elmúlt évek alatt rengeteg, súlyban mérve mintegy 30 kilogrammnyi megfejtés érkezett tőletek. Szüleiteknek, nagyszüleiteknek, hitoktatóitoknak is nagy szerepe volt abban, hogy a Dunántúli Harangszót ti is magatokénak éreztétek, és szívesen olvastátok. Sajnáljuk, amikor egy-egy név eltűnt a rejtvényfejtők sorából, de aztán rájöttünk ennek egyszerű okára: az egykori gyermek olvasóink mára már felnőttek. Örömmel fogadtuk viszont, amikor új gyerekek, testvérek, hittanos csoportok jelentkeztek megfejtéseikkel.

Tíz év hosszú idő, a világ és benne mi, emberek is sokat változtunk ezalatt. Egy valami azonban örök és változatlan: az Úristen féltő gondoskodása és szeretete, amellyel nap mint nap körülvesz bennünket. Szerettük volna, hogy rejtvényfejtés közben a Bibliát olvasgatva ne csak ismereteitek gyarapodjanak, hanem általuk minél többet megértsetek és megéreztetek mennyei Atyánk titkaiból, egyre közelebb kerüljetek hozzá. Hogy ez mennyire sikerült, az nem rajtunk múlt, hanem a Isten kegyelmén. Az ő áldását kértük szolgálatunkra és rátok, hogy a hit magjai jó talajra hulljanak, és növekedésnek induljanak.

Az Úrnak terve volt velünk, időközben mindannyiunkat olyanná formált, alakított, ahogyan látni szeretett volna bennünket. Megmunkálásra váró agyagdarabok voltunk a fazekas kezében – ahogy a következő történet is írja.

A fazekasok földjén a Mester talált egy kiváló minőségű agyagdarabot.

– Na, ez szép darab! – nézegette el-elgondolkodva. – Ezt megmunkálom!

Amikor hazaért, gyönyörködve tette a korongra, és lelki szemével már látta is a gyönyörű mázas korsót. Forgatni kezdte, s kérges tenyerével, óvatos ujjával, hozzáértő mozdulatokkal simította, vizezte, formázta a jó illatú anyagot. Egyszer csak az agyagdarab leugrott a korongról, és könyörögni kezdett:

– Mester! Nem lehetne egy kicsit gyengédebben? Annyira fáj, ahogy nyomkodsz, és már egészen elszédültem a forogástól!

A fazekas csodálkozva nézett rá, majd higgadt szeretettel így válaszolt:

– Ahhoz, hogy használhatóvá válj, ki kell bírnod ezt a műveletet! Légy türelmes! Azzal visszatette a munkadarabot a helyére, és újra elkezdte a korongozást. Egy idő múlva elkészült, és elégedetten nézegette. Amikor megbizonyosodott róla, hogy tökéletesre sikerült, befűtötte a kemencét. Be akarta tenni az agyagkorsót a tűzbe, de az rémülten kiáltott fel:

– Mester! Mester! Hogy fogom én ezt kibírni?! Ez életveszélyes! Repedések lesznek rajtam, és összetörök! – siránkozott.

A kézműves megfogta, és elmagyarázta neki, hogy kiegészítés nélkül használhatatlan lesz. Nem tudnak benne életmentő vizet tartani. Forró kemence nélkül csak kirakati dísz tárgy lehet belőle. A korsó messzire nézett, és elképzelt, hogyan itatnak belőle szomjazókat. Megadóan hagyta magát a forróságba tenni, és bár nagyon szenvedett, kitartott, mert hasznos akart lenni!

A kellő égetési idő után a Mester kivette, és félretette a polcra, hogy lehűljön.

– Ó, hát hiába türtem a kemence tűzét, mégse kellek senkinek? – sóhajtozott magányosan, telve elutasítottsággal.

Egyszer aztán újra kézbe vették, és gyönyörű mintát festettek rá. A korsó nagyon boldog volt. Amikor betették a többi különböző formájú és mintájú edény közé, hogy elszállítsák őket, megértette, mi miért történt vele. S mosolyogva várt a feladatra, hogy szomjat oltasson, és hasznos legyen.

Ugye ti is szeretnétek olyan korsóvá válni, amely attól lesz szép, hogy a Teremtő formálta azt, és kezei között hasznossá válhattok? Az igazi boldogság az, ha Isten kezében az ő eszközeivé válhatunk. A fazekas munkája sosem ér véget, hisz a mai világ szomjazza Isten szeretetét. Kérjük az ő kegyelmét és a hit erejét ahhoz, hogy szomjúságot enyhítő korsók lehessünk Isten kezében!

Ókori áldással búcsúzom tőletek:

Az Úr legyen előtted,
 hogy a jó utat mutassa neked.
 Az Úr legyen melletted,
 hogy téged karjába zárjon és megvédjen.
 Az Úr legyen mögötted,
 hogy megvédjen a Gonosz cselvetésétől.
 Az Úr legyen alattad,
 hogy felfogjon, ha leesel.
 Az Úr legyen tebenned,
 hogy megvizsgáltaljon, ha szomorú vagy.
 Az Úr legyen körülötted,
 hogy megvédjen, ha mások rád rontanak.
 Az Úr legyen fölötted,
 hogy megáldjon téged.
 Így áldjon meg téged a jóságos Isten,
 ma, holnap és minden időben.

Ámen.

Szeretettel: Kata néni

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékesebb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen külditek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Bolba Márta (hatodéves teológus, Budavár/Sopron)

A hetedik napon pihenj!

Onnan eltávozva (Jézus) bement a zsinagógába, ahol volt egy sorvadttal kezű ember. Megkérdezték Jézustól: „Szabad-e szombaton gyógyítani?” – hogy vádat emeljenek ellene. Ő pedig ezt mondta nekik: „Ki az az ember közületek, akinek ha egy juha van, és az verembe esik szombaton, nem ragadja meg, és nem húzza ki? Az ember pedig mennyivel többet ér a juh-nál! Szabad tehát jót tenni szombaton!” Ekkor így szólt ahhoz az emberhez: „Nyújtsd ki a kezedet!” Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze: ugyanolyan ép lett, mint a másik. A farizeusok pedig kimentek, és elhatározták, hogy végeznek vele. (Mt 12,4–19)

Az Úristen nemcsak feladatot ad, hanem lehetőséget is ad a rendszeres feltöltődésre. Így nem is a munkát adja parancsba, hanem az ünnepet. Az ünnepnap megszentelése tehát a feltöltő pihenés. Jézus a hetedik nap megszentelésének éppen ebben a történetben ad új értelmet. Hiszen a hetedik napnak nem lehet pusztán a fizikai munkavégzéstől való tartózkodás a lényege. Jézus éppen a hetedik napon adja vissza egy ember munkaképességét. Jézus ezzel „rekreációs” munkát végez, megelevenítő, regeneráló alkalmat teremt. És mi az emberi válasz? Elhatározzák, hogy végeznek vele. Azért

emelnek vádat az élő Isten ellen, mert nem tartja be a vallásos normákat.

Mi is tulajdonképpen a harmadik parancsolat lényege? Az általunk gyakran használt formájában így szól: *Szenteld meg az ünnepnapot!* Mózes törvényében így szerepel: *Hat napon át dolgozz, de a hetedik napon pihenj!* A történetben a körülötte állók felteszik a kérdést: *Mit is szabad tehát szombaton?* A zsinagógában volt egy sorvadttal kezű ember, és Jézustól azt kérdezik a többiek – akik természetesen feltételezik, hogy nekik nincs szükségük erre a gyógyításra, hiszen egészségesek –, hogy „Szabad-e szombaton gyógyítani?” Szabad-e szombaton munkát végezni?

A hetedik napon Krisztus odalép hozzám és meggyógyítja a sorvadttal kezemet. Visszaadja az erőmet, hogy valóban teljes értékű munkatárs legyek az Istennek. Mert mindenkinek másképp sorvad a keze, másképp apad el az ereje.

Ha rohanó és elfoglalt vagyok, akkor a fejemben cikázó ezer gondolat epeszt el engem. Ha kockán forog az állásom, akkor a bizonytalanság sorvaszt el engem. Ha magányos vagyok, akkor a szeretethiány sorvasztja el a kezem. Az öreg kezét a feleslegesség érzése sorvasztja, a diák kezét, életerejét a túlterheltség. Ha bármilyen ok

miatt munkaképtelen vagyok, akkor a tétlenségem epeszt el engem.

Jézus azt adja a hetedik napon, amire igazán szükségünk van, gyógyulást hoz. Mert szabad jót tenni az emberekkel, a feleséggel, a szülővel, a gyermekkel, a nagyszülővel, a barátokkal és minden szükséglet szenvedővel a hetedik napon is.

A rohanónak a gyógyulást a belső csend hozza. A tétlenség, a bármilyen okból munkaképtelenség a gyógyulást hozza, ha megtalálja azt az erőforrást, ami szeretetre vezet. Az ember korának előrehaladtával vagy egyszerűen a hétvége közeledtével egyre inkább tapasztalja, hogy fizikai munkaképessége csökken, de nem ez az igazi sorvadás, hanem az a sorvadás, ha akár a tétlenség, akár a temérdek munka megromlása az emberekkel és az Istennel való kapcsolatunkat. Az igazi sorvadás, a benuultság valójában a szeretetlenség, a keserűség.

Jézus a hetedik napon megállít bennünket. Meggyógyít bennünket. És meghív bennünket asztalához: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Krisztus szava, az élő Isten újjáteremtő szava. Jézus így szól: „Nyújtsd ki a kezedet!” Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze, ugyanolyan ép lett, mint a másik. Ámen

Feladó: DUNÁNTÚLI HIRADGYSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY